

Maria Marchlewiczowa (1935–2021)

Fot. ze zbiorów Biblioteki WFPiK UAM

Maria Marchlewiczowa urodziła się 11 października 1935 roku w Częstochowie. Tam też ukończyła Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego. Przez dwa lata studiowała na Politechnice Częstochowskiej. W 1956 roku rozpoczęła studia polonistyczne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, które od 1959 roku kontynuowała na UAM. W 1962 roku – po uzyskaniu dyplomu – została zatrudniona jako bibliotekarka w ówczesnej Katedrze Historii Literatury Polskiej. Gdy w 1973 roku zorganizowano Bibliotekę Instytutu Filologii Polskiej w Collegium Novum przy ulicy Marchlewskiego 124/126 (obecnie aleja Niepodległości 4), funkcję kierownika powierzono właśnie Marii Marchlewiczowej. Na tym stanowisku pracowała do końca 1995 roku. Była doskonałym

i kompetentnym organizatorem, bardzo oddanym Bibliotece. Jej największą zasługę stanowiło utworzenie biblioteki instytutowej, które polegało na scaleniu rozproszonych księgozbiorów katedr polonistycznych, skrupulatnym opracowaniu inwentarza i katalogów zbiorów, wydzieleniu i fachowym zorganizowaniu działu zbiorów specjalnych, wreszcie na kilkakrotnym powiększeniu – drogą przemyślanych zakupów – księgozbioru oraz zbioru czasopism.

Maria Marchlewiczowa pozostawała jednocześnie bardzo aktywna dydaktycznie. Corocznie prowadziła z dużym zaangażowaniem szkolenia biblioteczne i bibliograficzne dla studentów I roku polonistyki. Od 1973 roku współpracowała ze „Studiami Polonistycznymi” (rocznikiem

wydawanym przez Instytut Filologii Polskiej i Wydawnictwo Naukowe UAM) – przygotowywała do kolejnych zeszytów bibliografię prac magisterskich ze wszystkich specjalizacji polonistycznych. Dużą wagę przywiązywała do organizowania wystaw w czytelni Biblioteki. Zawsze cieszyły się one dużym zainteresowaniem. Do najważniejszych ekspozycji należały te poświęcone poetom: Czesławowi Miłoszowi i Stanisławowi Barańczakowi. Dzięki Jej staraniom – pod opieką naukową prof. Zofii Trojanowiczowej (ówczesnej wicedyrektor Instytutu Filologii Polskiej) – już w trzy dni po ogłoszeniu werdyktu o przyznaniu Literackiej Nagrody Nobla Czesławowi Miłoszowi, 12 października 1980 roku, otwarto wystawę zatytułowaną *Czesław Miłosz – Nobel 1980*. Wystawę tłumnie odwiedzili mieszkańcy Poznania. Zaprezentowane zostały wydania paryskie i edycje bezdebitowe dzieł poety. W pamięci społeczności akademickiej na trwałe zapisała się także wystawa zatytułowana *Witamy wśród swoich* przygotowana w związku z wizytą Stanisława Barańczaka na UAM w maju 1990 roku.

Maria Marchlewiczowa łączyła pracę zawodową z zaangażowaniem społecznym. Przez wiele lat była mężem zaufania Związku Nauczycielstwa Polskiego. Jej aktywność w życiu zawodowym i społecznym została uhonorowana Złotym Krzyżem Zasługi (1988). Cieszyła się szacunkiem i uznaniem w poznańskim środowisku polonistycznym nie tylko z racji swoich zasług i osiągnięć zawodowych, lecz również ze względu na życzliwość, bezinteresowność i pomoc okazywaną spontanicznie pracownikom naukowym, doktorantom i studentom. We wspomnieniach osób, które pracowały w Bibliotece Instytutu Filologii Polskiej z jej rekomendacji, a potem uczyły się zawodu pod jej opieką, Maria Marchlewiczowa była kimś znacznie więcej niż przełożoną. Była przyjaciółką, opiekunką, czasem powiernicą. Ogromnie ceniono sobie rozmowy z Panią Marią o kinie i teatrze. Jej odczytanie, żywa inteligencja i zmysł anegdotyczny sprawiały, że każda dyskusja była niezmiernie interesująca, stąd też na niezapomnianych rozmowach „o życiu” spędzano wiele godzin.

Po przejściu na emeryturę w 1995 roku była częstym gościem Biblioteki, żywo interesowała się jej sprawami. Cieszyła się szczególnie, gdy w 2009 roku Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej weszła w skład Biblioteki Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej UAM, a dawne zbiory instytutowe znalazły miejsce w nowoczesnym gmachu przy ulicy Fredry 10. Ostatnie lata życia dzieliła między Poznaniem a Oslo, gdzie mieszkała jej córka. Maria Marchlewiczowa zmarła 9 września 2021 roku. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 20 września 2021 roku w Oslo.